

Юбилеи

Академик Иван Стоянов Гуцов на 75 години

Академик Иван Стоянов Гуцов е роден на 31 май 1933 г. Висшето си образование завършва през 1953 г. във Висшия химикотехнологичен институт в София по специалността „Технология на силикатите“. Непосредствено след дипломирането си постъпва на работа в Института по физикохимия на Българската академия на науките.

През 1972 г. придобива, и то директно, научната степен „Доктор на химическите науки“. На 41 години е избран за старши научен сътрудник първа степен, а през 1989 г. – за професор. Ръководи и секция „Кристален растеж“. Основател е и пръв ръководител на секция „Физикохимия на аморфните материали“. Бил е ръководител на много дипломанти и 15 докторанти. Специализира в световно известни научни центрове: Институт по неорганична химия на Германската академия на науките в Берлин, Институт по химия на силикатите на Руската академия на науките в гр. Санкт Петербург, Университета в Щутгарт и Институт по силикатни материали в гр. Вюрцбург, Германия.

Днес проф. Иван Гуцов е един от най-дейните, най-известните и международно признати представители на българската физикохимия. Високо ценни са оригиналните му научни приноси в областта на кинетиката на зародишообразуването и механизма на кристален растеж в преохладени стопилки, при електроотлагане, в биологично важни разтвори (образуване на бъбречни камъни). Същевременно проф. Гуцов разшири проблематиката на българската физикохимия с многобройните си трудове в областта на термодинамиката, статистическата физика и свойствата на веществата в стъкловидно състояние. С право се счита за един от създателите на съвременната термодинамична теория на стъклата като физическо състояние. Тези изследвания крият и перспективи за практически приложения. Особено интересни са осъществените опити върху синтеза на диаманти, кристализацията в условия на безтегловност и др.

Академик И. Гуцов е автор на повече от 250 широко цитирани оригинални научни труда, 13 авторски свидетелства и патенти и на издадената в Германия (Spinger Verlag) и предизвикала много голям международен интерес монография с автори И. Гуцов и Й. Шмелцер „The Vitreous State: Thermodynamics, Structure, Rheology and Crystallization“.

Всеизвестно е, че академик Гуцов е увлекателен и същевременно много задълбочен лектор. Чел е различни лекционни курсове в най-престижни наши и чуждестранни университети (Химическия факултет на Софийския университет „Св. Кл. Охридски“, Химикотехнологичния и металургичен университет в София, Университета „Проф. Ас. Златаров“ в Бургас, Университета „Фридрих Шилер“ в Йена и Университета в Роцок (Германия, Масачузетския технологичен институт в Бостън и Щатския университет „Алфред“ в Ню Йорк (САЩ), Федералния университет в Сан Карлос (Бразилия) и др.

Акад. Иван Гуцов е дългогодишен член на редакционните колегии на две международни и две български списания. Член е на международния институт по кристалография, на Германското стъклотехническо дружество, на Ню Йоркската академия на науките, на международната комисия по стъкло и на два специализирани научни съвета.

Както може да се предполага, напълно заслужено акад. Гуцов е удостоен с редица чуждестранни и български отличия и награди: Национална награда и златен медал на Съюза на учените в България, орден „Кирил и Методий“, възпоменателен медал на Университета „Проф. Ас. Златаров“ в Бургас. Удостоен е и с едно извънредно високо отличие – Международната награда за наука на фондацията „Александър фон Хумболдт“ в Германия.

Не само за акад. Иван Гуцов, но и за неговите съвипусници високосната 2008 г. се оказа юбилейна. Понякога юбилейните чествания ми припомнят думите на изтъкнатия наш художник Владимир Димитров-Майстора: „Ха бабам – отсега натам!“

Колегите и многобройните приятели на акад. Иван Гуцов му пожелават от сърце здраве, бодр дух и активно дълголетие.

Д. Клисурски

Проф. дн инж. Иван Николов Грънчаров на 70 години

Проф. дн инж. Иван Николов Грънчаров е роден в гр. Пещера на 16 юли 1937 г. През 1955 г. завършва средно образование в родния си град с отличен успех, а през 1961 г. – Химико-технологичния и металургичен университет (ХТМУ) по специалност „Технология на неорганичните вещества“ също с отличен успех. Веднага с конкурс постъпва на работа в същия университет и до 2007 г. работи в него последователно като асистент, старши асистент (1964 г.), главен асистент (1968 г.), доцент (1974 г.) и професор (1992 г.) в катедрата „Технология на неорганичните вещества“ и в „Център по екология“. През 1971 г. успешно защитава кандидатска дисертация, а през 1991 г. – дисертация за присъждане на научното звание „Доктор на техническите науки“.

Научната и преподавателска дейност на проф. Иван Грънчаров е в областта на неорганичната химична технология и инженерната екология и опазване на околната среда. С активното му участие и под негово ръководство са разработвани учебни планове за специалностите „Технология на неорганичните вещества“ (ТНВ) и „Неорганични химични технологии“ (НХТ). За тях, както и за специалността „Инженерна екология и опазване на околната среда“, той разработва множество учебни програми. Подготвя и провежда лекционни курсове: „Технология на минералните киселини, торове и соли“, „Химична технология на неорганичните промишлени отпадъци“, „Теоретични основи на некаталитичните процеси в ТНВ“, „Безотпадъчни технологии“, „Мениджмънт на индустриалните отпадъци“, „Мениджмънт на твърдите отпадъци“, „Агроекология и устойчиво земеделие“, „Замърсяване и възстановяване на замърсени почви“ и др. Изнася лекции и в провеждания в ХТМУ курс за получаване на Европейска магистърска степен по „Опазване на околната среда и устойчиво развитие“. Под негово ръководство разработват и защитават дипломните си работи над 200 млади специалисти.

Проф. Ив. Грънчаров самостоятелно и в съавторство написва и издава 14 книги, учебници и учебни помагала в областта на НХТ и инженерната екология: „Технология на минералните киселини, соли и пигменти“, „Производство на фосфорни торове“, „Производство на азотни торове“, „Справочник по минерални торове“, „Химична технология на неорганичните промишлени отпадъци“, „Обезвреждане, преработване и рециклиране на твърдите отпадъци“ и др. Той развива значителна по обем научноизследователска работа, свързана с разработване на физикохимичните основи на процесите, методите и технологиите при получаването на неорганични вещества (киселини, торове и соли), преработване и оползотворяване на промишлени отпадъци и създаване на безотпадъчни технологии. По-значимите му творчески постиже-

ния се отнасят до разработване на физикохимичните основи на разлагане на фосфогипс (ФГ) и създаване на методи за неговото преработване; развиване на нови научни направления за комплексно преработване на ФГ, отпадъци и природни фосфати (ПФ) и за биотехнологично преработване на ПФ; разработване на безкиселинни и безотпадъчни трибохимични методи за преработване на ПФ и получаване на фосфорни торове; изследване на неорганични системи и създаване на технологии за получаване на нови видове твърди и течни торове и др.

Проф. Ив. Грънчаров има значителна научна продукция, отразена и популяризирана в 294 публикации в наши и чуждестранни списания. По тях са забелязани над 260 положителни цитати. Разработените оригинални методи и технологии са защитени с 81 изобретения и 16 патента в други страни – САЩ, Русия, Германия, Англия, Канада, Белгия и Франция. Научните резултати са били представени на 75 наши и международни научни прояви. Участва при организирането и провеждането на 2 симпозиума по фосфогипс в САЩ и няколко конференции по торове у нас.

Научноизследователската и развойна дейност на проф. Грънчаров е свързана с научното обслужване на неорганичната химическа промишленост и опазването на околната среда. Той ръководи и участва в разработването на повече от 50 теми и проекти и има внедрени 13 разработки с икономически ефект от около 4.2 млн. лв.

Под негово ръководство са защитени успешно 18 докторски дисертации. Посочените постижения определят проф. Ив. Грънчаров като утвърден и признат учен, висококвалифициран специалист и организатор и ръководител на изследвания в областите, в които работи. Ползва се с голям авторитет и е търсен и ценен както у нас, така и в чужбина. Изнася научни доклади като поканен лектор в университети в чужбина. Членува в редица професионални научни организации: СХБ, Българско сдружение по торове и торене (председател на УС от 1998 до 2006 г.), Международна асоциация по механохимия, Международна асоциация по твърди отпадъци, Балканска асоциация по околна среда и др.

Той е бил член на редица научни съвети и комисии: АС на ХТМУ, НС и ФС на ФНТМ на ХТМУ, НС и ФС на ФХТ, СНС по химия и технология на неорганичните вещества и силикатите, СНС по неорганични технологии и металургия (2002–2006 г. председател), НС на НПП „Елит“ София, НС на ЦИХП София, Технически комитет 63 по минерални торове и подобрители на почвата към БИС (председател от 1997 г.), Научната комисия по химически науки при ВАК (два мандата) и др. Проф. Грънчаров е експерт към Националната агенция за оценяване и акредитация и притежава професионална компетентност за извършване на оценки на въздействието върху околната среда. Участва в разработването на оценки на въздействието върху околната среда на крупни предприятия и проекти – АЕЦ „Белене“, „Антибиотик“ АД, „Неохим“ АД, „Кремиковци“ АД и др.

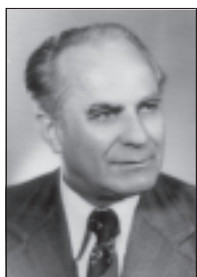
За своята ползотворна изследователска, иновационна и преподавателска дейност проф. Грънчаров е награждаван многократно: лауреат на Димитровска награда за наука и техника (1984 г.), почетен изобретател на България (1986 г.), награди на Държавния комитет за наука и технически прогрес (1983 г.), Министерството на химическата промишленост, Министерството на строителството и архитектурата и Министерството на образованието и науката.

Проф. Грънчаров е заемал и отговорни административни длъжности в ХТМУ, като зам.-ректор (1987–1989 г.), декан на Факултета по неорганична технология и металургия (1989–1992 г.) и ръководител на катедра ТНВ и НЕП (1996–2003 г.).

Честит юбилей!

Ф. Туджарова

Ст.н.с. инж. Георги Цанков Панков на 85 години

Георги Цанков Панков е роден на 20 февруари 1923 г. в с. Радомирци, Луковитско. Завършва Луковитската гимназия през 1941 г. и Менделеевския химикотехнологичен институт в Москва през 1951 г. с отличие.

След завършване на образованието си работи в опитната полукоксва инсталация в мина „Черно море“ край Бургас по проблемите за получаване

на синтетични горива от въглища.

От 1954 г. работи в Научноизследователския институт за технологично изследване на горивата в София. Има над 40 научни публикации и е хабилитиран като старши научен сътрудник. Съвместно с инж. Г. Джамбов обосновават необходимостта и разработват предложение за изграждане на нефтопреработвателен и нефтохимически комплекс на база вносен нефт от бившия Съветски съюз.

От 1960 г. е назначен за главен инженер в отдел „Химическа и целулозно-хартиена промишленост“ в Комитета по промишлеността. От 1963 г. е заместник председател на Комитета по химия и металургия, а от 1965 до 1972 г. – заместник министър на химията и металургията и тежката промишленост. От 1972 г. е търговски представител на България в Москва.

От 1974 г. е министър на химическата промишленост до закриване на министерството на 1 април 1986 г. През този период химическата промишленост е един от интензивно развиващите се отрасли и играе важна роля в икономиката с над 15% от обема на промишлената продукция, задоволяваща потребностите на страната с основни химически продукти и изделия и осигуряваща над 30% от валутните приходи на страната.

Сред закриване на Министерството на химическата промишленост инж. Г. Панков е първи заместник предсе-

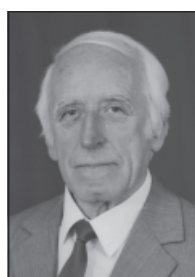
дател на Стопанския съвет при Министерския съвет, а от ноември 1986 до февруари 1991 г. посланик на България в Москва.

Инж. Г. Панков е награждаван с високи държавни отличия като орден „Г. Димитров“ през 1979 г. и „Герой на социалистическия труд“ през 1983 г. за приноси в развитието на химическата промишленост в България.

Инж. Г. Панков е активен член на Съюза на химиците в България. Той е един от инициаторите и активно съдейства за организацията и провеждането на Първата национална конференция по химия, в която участва над 2000 химици и обсъждаха проблемите на химическата наука, производство и образование. За неговата активна съюзна дейност, през 1996 г. общото събрание го избира за „Почетен член на Съюза на химиците в България“.

Н. Найденов

Д-р инж. Иван Викториев Оризарски на 75 години

Иван Викториев Оризарски е роден на 26 януари 1933 г. в с. Владимирово, област Монтана. Завършва Висшия химикотехнологичен институт в София, където се дипломира по специалността „Технология на органичния синтез, високомолекулните съединения и фармацевтичните продукти“.

В периода 1961–1986 г. работи в Централния институт по химическа промишленост, общо 25 години. Между 1986 и 1989 г. е програмен директор в Института по растителни масла в гр. Костинброд.

Основните му изследвания са в областта на органичния синтез и по-специално хетерогенните каталитични процеси, от които оформя своята докторска дисертация, защитена през 1979 г. Резултатите от научните му изследвания за защитени с 41 авторски свидетелства и патенти. Има 33 научни публикации. Участва в 17 научни конференции. Преобладаващата част от научната му продукция е разработвана самостоятелно.

Участва в експертни технически и икономически съвети по приемане на проекти и обекти в областта на нефтопреработването, нефтохимията и хранително-вкусовата промишленост. През 1989 г. регистрира и до сега работи в еднолична фирма „Инсорхим“ за наука и изобретателство в химическата промишленост.

Участва активно в дейността на Съюза на химиците в България. Той е основател и председател на организация с нестопанска цел „Сдружение за интелектуално съдействие на обществените реформи“.

Редакцията на списанието поздравява юбиляра и му желае здраве и още много радости от живота!

Редколегия

Съюзът на химиците в България честити навършени кръгли годишнини на следните свои членове		Иван Стоянов Гуцов	31.05.1933 г.
		Владиния Станева Стойнова	24.06.1933 г.
		Зорница Йорданова Кирова	1.02.1938 г.
		Съби Генчев Върбанов	4.02.1938 г.
Атанас Иванов Татарски	23.01.1923 г.	Стефанка Василева Василева	2.05.1938 г.
Георги Цанков Панков	20.02.1923 г.	Асен Ангелов Гиргинов	9.05.1943 г.
Георги Димитров Батев	6.05.1923 г.	Владимир Юриевич Барановски	24.05.1948 г.